

***Kristus** - z gréc. *christos* – „pomazaný“

-pôvodne mesiášsky titul, postupom času druhé meno *Ježiša*; prehľad *obrazových typov* a *naratívnych scén* uvedený pod heslom *Ježiš*

pozri *christogram*, *chrismon*, *XPICTOC*, *IHS*, *IHCOYC XPICTOC*, *I.N.R.I.*; *chí*, *X*, *ichthus*; *trstina* (Baleka), *diviak* (Biedermann); *chlystovia*; *mandejci*; *loptové hry*; *zem* (Baleka); *Ján z Gamaly* (www), *christologický cyklus*, *Umučenie*, *pašie*, *Zastavenia krížovej cesty/krížová cesta*; *Kristov hrob*, *Kristov klinec*, *Kristov kríž*, *Kristov monogram*, *Kristov rodokmeň*, *Kristov rubáš*, *Kristov strom*, *Kristov stromček*, *Kristov trň*, *Kristova krv*, *Kristova nevesta*, *Kristove muky*, *Kristove rany*, *Kristove roky*, *Kristove symboly*, *Kristove zázraky*, *Kristove zjavenia*, *Kristovo svetlo*, *Kristovo telo*

http://it.wikipedia.org/wiki/Categoria:Ges%C3%B9_nel_cristianesimo

http://es.wikipedia.org/wiki/Categor%C3%ADa:Advocaciones_de_Cristo

<http://www.wikiart.org/en/tag/jesus-christ/4>

<https://www.google.sk/search?q=Rubens:+Kristus&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwiHxMHI4KzKAhVIshQKHSmKCxYQsAQIMw&biw=1854&bih=951#imgrc=g62k11hup47ZbM%3A>

P. de Grebber: Boh pozýva Krista sedieť na tróne po svojej pravici (1645)

J. de Ribera ? : Kristus v sláve (17.st.)

L. Suavius: Kristus (1545)

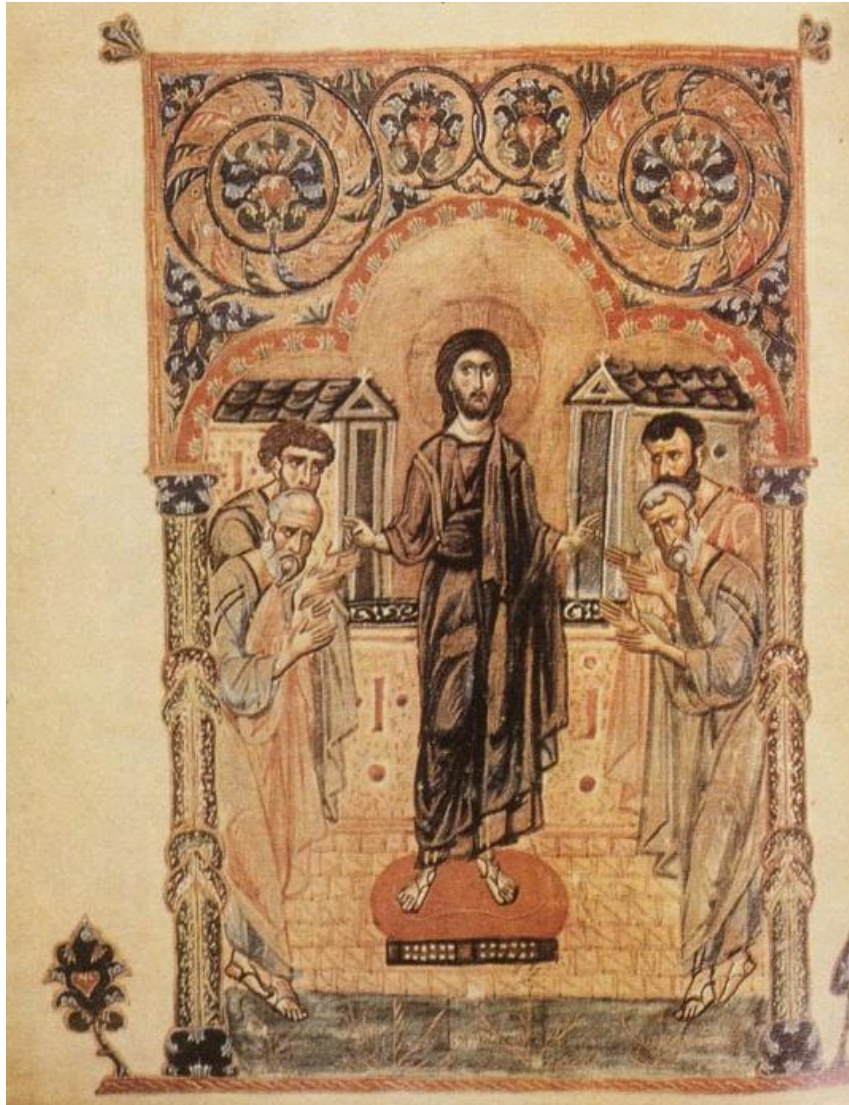
Kristus a Antikristus -

<http://translate.google.sk/translate?hl=sk&sl=en&u=http://www.smu.edu/Bridwell/Collections/SpecialCollectionsandArchives/Exhibitions/Durer2011/Durer%2520and%2520the%2520Reformation/Passional%2520Christi&prev=/search%3Fq%3DPassional%2BChristi%2Bund%2BAntichristi>
<http://jorgeledo.net/2008/11/passional-christi-und-antichristi-1521/>
<http://www.google.sk/imgres?imgurl=http://jorgeledo.net/wp-content/gallery/passional/passionalchristi05.png&imgrefurl=http://jorgeledo.net/2008/11/passional-christi-und-antichristi-1521/&h=509&w=678&sz=340&tbnid=JEQ0weniDRj1fM:&tbnh=90&tbnw=120&zoom=1&usq=5ErxdLOyRFQgWmny->

[OUMn1FINZ8=&docid=xGTwdqCOYU700M&sa=X&ei=Zi20Ua66B5SIhQel7YHIAQ&ved=0CDoQ9QEwAw&dur=486](https://www.google.com/search?q=OUMn1FINZ8=&docid=xGTwdqCOYU700M&sa=X&ei=Zi20Ua66B5SIhQel7YHIAQ&ved=0CDoQ9QEwAw&dur=486&http://discardingimages.tumblr.com/post/25693727838/pope-eater-antithesis-christi-et-antichristi)
<http://discardingimages.tumblr.com/post/25693727838/pope-eater-antithesis-christi-et-antichristi>

Kristus apokalyptický baránok - apokalyptický baránok
Kristus a štyria evanjelisti -

https://en.wikipedia.org/wiki/Vani_Gospels

Neznámy autor: Ježiš Kristus a štyria evanjelisti (Evanjelium Vani, 12.-13.st.)

Kristus a štyri zvieratá - *Triumf Boha*

Kristus a zákonník - (*Matúš 8,19*); hoci zákonníci zvyčajne tvoria opozíciu proti Ježišovi, tento zákonník sa úprimne túži stať Ježišovým nasledovníkom; jeho vyhlásenie: „Budem ťa nasledovať“ znamená to isté, ako chcem sa stať tvojím učeníkom; Ježiš mu však ponúka iba život potulného kazateľa, jedného z mnohých, ktorí si vybrali pevný životný štýl plný odriekania

Ch. Weigel st.: Ježiš a zákonník (medirytina z Bible ectypa, 1695)

Kristus a zákonníci - Umývanie rúk

Kristus Baránok boží - Baránok Boží/Agnus Dei

Kristus „Beau Dieu“ - „Beau Dieu“

Kristus bolestný - Bolesný Kristus

Kristus dieťa - Dieťa Ježiš

Kristus dobrý pastier - dobrý pastier (Kristus)

Kristus Eugertes - Eugertes

Kristus (hlava) - Hlava Krista

Kristus Imago Pietatis - pozri Imago Pietatis

Kristus Immanuel - pozri Immanuel

Kristus imperátor - Kristus víťazný ?

Kristus kňaz - Kristus veľkňaz

Kristus Kozmokrator - obrazový typ Krista vševládcu, s rukou položenou na zemeguľu; jeho pripomienkou je zobrazenie Jezuliatka so zemeguľou; pozri Kozmokrator

Heinz-Mohr súvislosti s heslom *Jezuliatko*: už predtým zvyčajne zobrazenie Jezuliatka so zemeguľou si získalo veľkú popularitu až v 17.st.; bolo rozšírené v *Taliansku*, vo *Španielsku* a vo *Flandroch*; odtiaľ viedla jeho cesta k barokovým *putti*, ktoré si hrali so zemeguľou

Kristus Kráľ - titul Ježiša na základe niekoľkých pasáží Písma: Ján (1,49; 18,36-37), Marek (15,32), Matúš (2,2; 27,11; 27,42), Zjavenie Jána (19,16; 15:3; 1,5), 1. Timoteovi (1,17; 6,15); titul Kráľ v súvislosti s Kristom používa väčšina kresťanov; katolícka cirkev a mnoho protestantských denominácií, vrátane anglikánov, presbyteriáni, luteráni a metodisti, slávia sviatok Krista Kráľa v nedeľu pred prvú nedeľou adventnou; pôvodne liturgický kalendár mal tento sviatok na poslednú

nedeľu v októbri pred Všetkými svätými, kde sa stále ešte oslavuje v mimoriadnej forme rímskeho obradu a anglikánskej katolíckej cirkvi; titul „Kristus Kráľ“ je tiež často používaný ako meno pre kostoly, školy, semináre, nemocnice a rehole

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Christ_the_King

M. Wolgemut, W. Pleydenwurff, H. Schedel: Kristus kráľ (kolorovaný drevoryt, Norimberská kronika, 1440-1514)

J. van Eyck: Kristus kráľ (detail z Gentského oltára, 1425-1432)

Kristus kráľ kráľov - pozri *Videnie jazdca menom Pravý a Verný*

Kristus krásny - pozri *Beau Dieu*

Kristus Majestas Domini - pozri *Majestas Domini*

Kristus medzi apoštolmi - pozri *Kristus učiteľ/Kristus vyučujúci*

M. Wolgemut, W. Pleydenwurff, H. Schedel: Kristus medzi apoštolmi (kolorovaný drevoryt, Norimberská kronika, 1440-1514)

H. Brosamer: Kristus a apoštoli (drevoryt, 1520-1554)

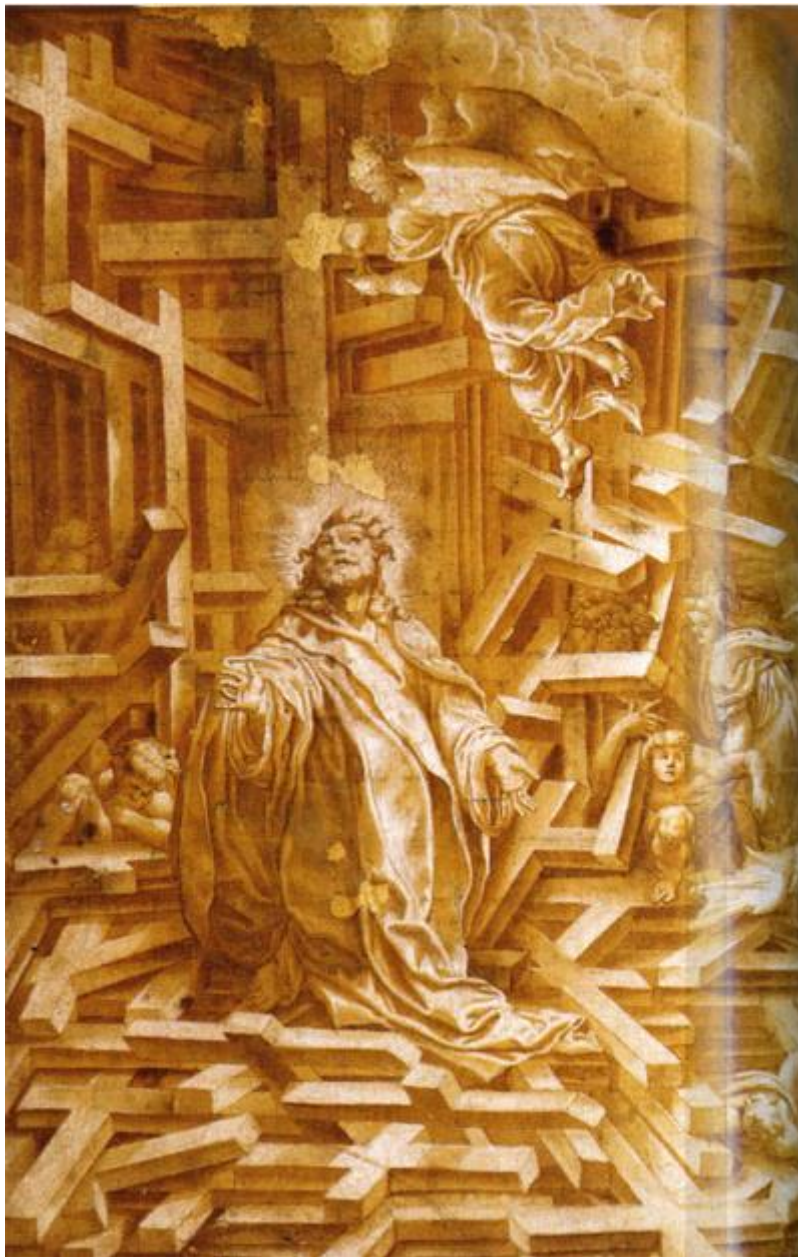

G. Rouault: Kristus a apoštoli (20.st.)

Kristus medzi krížmi -

Anonym: Kristus medzi krížmi (17.st.)

L. Orsi: Kristus medzi krížmi (grisaille, 16.st.)

Anonym podľa L. Orsiho: Kristus medzi krížmi (rytina, 16.st.)

Kristus medzi Máriou a Jánom Krstiteľom - v západnom okruhu jeden z troch variantov *Krista sudcu*; v ranobyzantskom okruhu nazývaný *deésis*

-toto zoskupenie označované ako *deésis* (modlitba, príhovor) je prevzaté z *ranobyzantského umenia* a na Západe sa bežne objavuje od 13.st.; Mária a Ján kľáčia a orodujú za hriešne ľudstvo; počet postáv aj príbeh je analógiou *Ukrižovania* a aj tu môže miesto *Jána Krstiteľa* zaujať *apoštol Ján*, ktorý sedí pri nohách Krista; Kristus v tomto type nevyzerá vznešene ako *Kristus v Majestátu*, ale skôr ako vyobrazením svojich rán pripomína *Trpiteľa*

Posledný súd (Hodinky vojvodu z Berry, 1413-16)

Kristus milosrdenstva - španiel. Cristo de la Clemencia; *devocionálne* zobrazenie, príbuzné, blízke alebo dokonca totožné s *Mužom bolesti*, záleží na miere realistických detailov posúvajúcich výjav napr. k *naratívnosti*; aký a či vôbec existuje ustálený *obrazový typ* je otázne; pozri *Pribíjanie na kríž*, *Ukrižovanie*, *Cesta na Kalváriu*, *Mŕtvy Kristus*

A. Cano: Kristus milosrdenstva (1635-1638)

Kristus morový - pozri *morový krucifix*
Kristus mŕtvy - *Mŕtvy Kristus*

Kristus muž bolesti - *Muž bolesti*

Kristus na kríži - *krucifix*

Kristus na pranieri - obsahom blízky *Ecce homo*, v ktorom je Kristus (už s *trňovou korunou*, čiže po korunovaní trním) ukazovaný zúrivému židovskému davu po Pilátovom výsluchu; v prípade *F. Vanniho* scéna s užialenou *Pannou Máriou* a *zbožnými ženami*; pozri *pranier*

F. Vanni: Kristus na pranieri (1596)

Kristus na tróne - *Kristus tróniaci*

Kristus oddeľuje ovce od capov - ranokresťanský námet *Posledného súdu*

Oddelenie oviec od capov (mozaika, Sant'Apollinare Nuovo, Ravenna, 526)

Kristus Pantokrator - gréc. pantokrator – „všemohúci, vládca sveta, vesmíru“

-v *byzantskom umení* názov pre *Krista Všemohúceho*; zobrazovaný ako vševládca, v ľavej ruke drží knihu života (evanjeliár), pravú zdvihnutú a žehná; od 4.st. významná téma kresťanského umenia, často umiestňovaná na *kalote apsidy*, uprostred *evanjelistov* alebo ich symbolov; ruským variantom Pantokratora bol obrazový typ *Spas v silach*; pozri *triumfálne umenie*; porovnaj výjav z širokého námetu *Posledného súdu: Kristus sudca a tribunál apoštolov a svätcov*

Baleka: obrazový typ Krista, dôležitý vo východnej cirkvi; Kristus zobrazovaný priečelne ako polofigúra, prípadne ako celá postava, stojaca, tróniaca, žehnajúca pravicou alebo ukazujúca na otvorenú knihu, ktorú drží v ľavej ruke; hlavu obopína *svätožiara*; zobrazenie doplnené o nápis *ICXC* (pozri *christogram*) alebo písmena *alfa a omega*; v byzantských chrámoch zobrazovaný v *kupoliach* alebo na klenbe *apsidy* a tvoril stred *ikonografického programu* chrámovej výzdoby; v západnom umení tento typ Krista nazývaný *Majestas Domini*, v ruskom pravoslávnom prostredí *Spas v silach*

-v súvislosti s heslom *ranokresťanské umenie*: ranokresťanské umenie prehodnotilo aj typ sediaceho antického filozofa na typ sediaceho Krista; zvitok v rukách odkazuje na učiteľstvo, kreslo, na ktorom sedí, zasa na sudcovskú moc

Kristus Pantokrator (freska kostola S. Angelo in Formis, 11.st.)

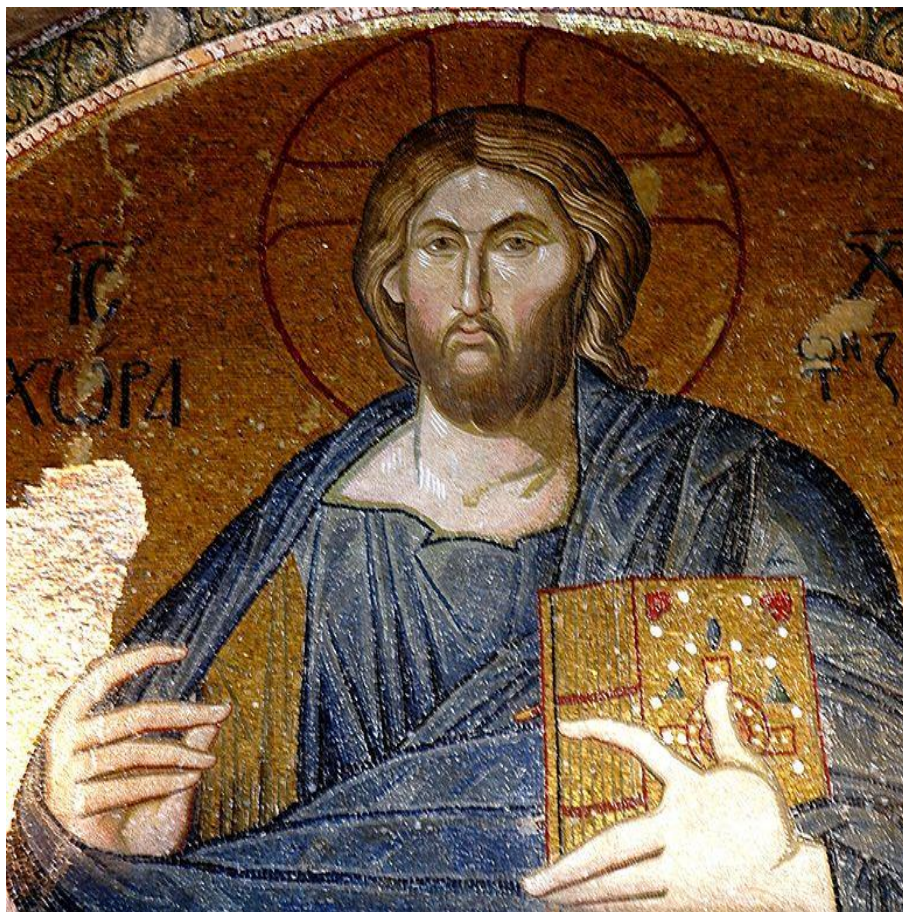
Florentský majster: Kristus Pantokrator a posledný súd (mozaika baptistéria San Giovanni vo Florencii, 1300)

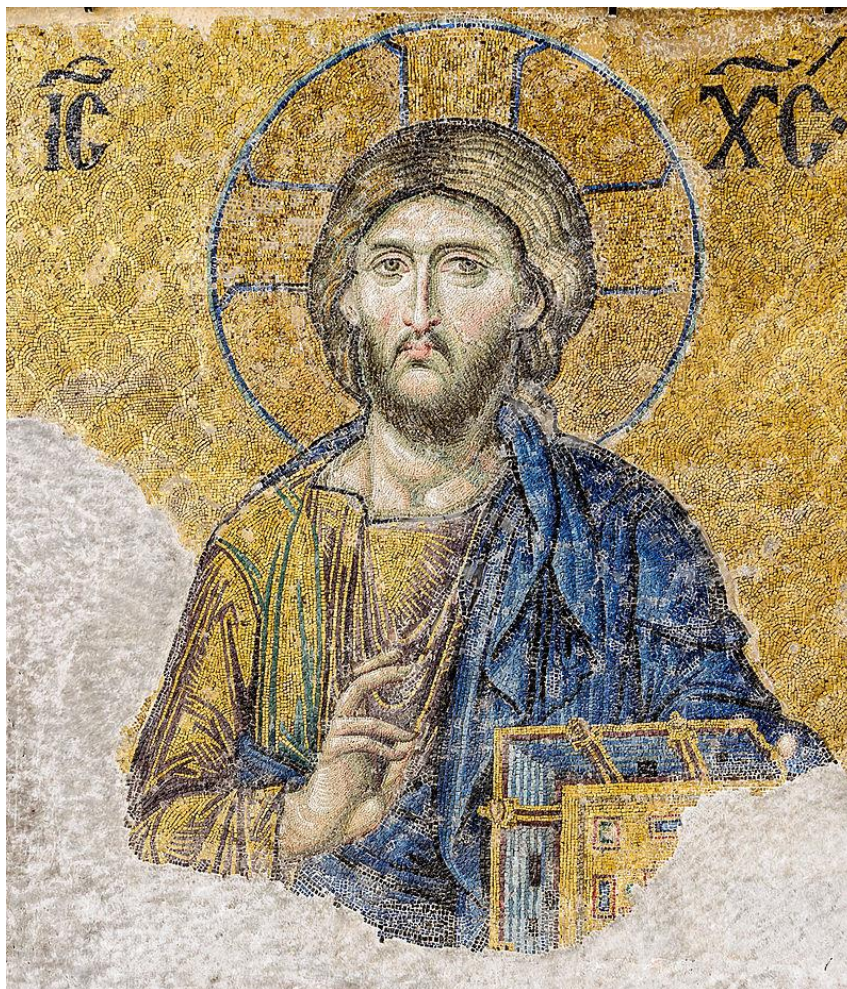
Pantokrator (mozaika, San Vitale, Ravenna, 6.st.)

Genealógia Ježiša Krista a Kristus Pantokrator (mozaika južnej kupole exonartexu kostola Chora, Istanbul, Turecko, 14.st.)

Kristus Pantokrator (mozaika kostola Chora, Istanbul, Turecko, 14.st.)

Kristus Pantokrator (mozaika kostola Hagia Sophia v Konštantínopole, 1280)

Kristus Pantokrator (ikona kláštora sv. Kataríny na Sinaji)

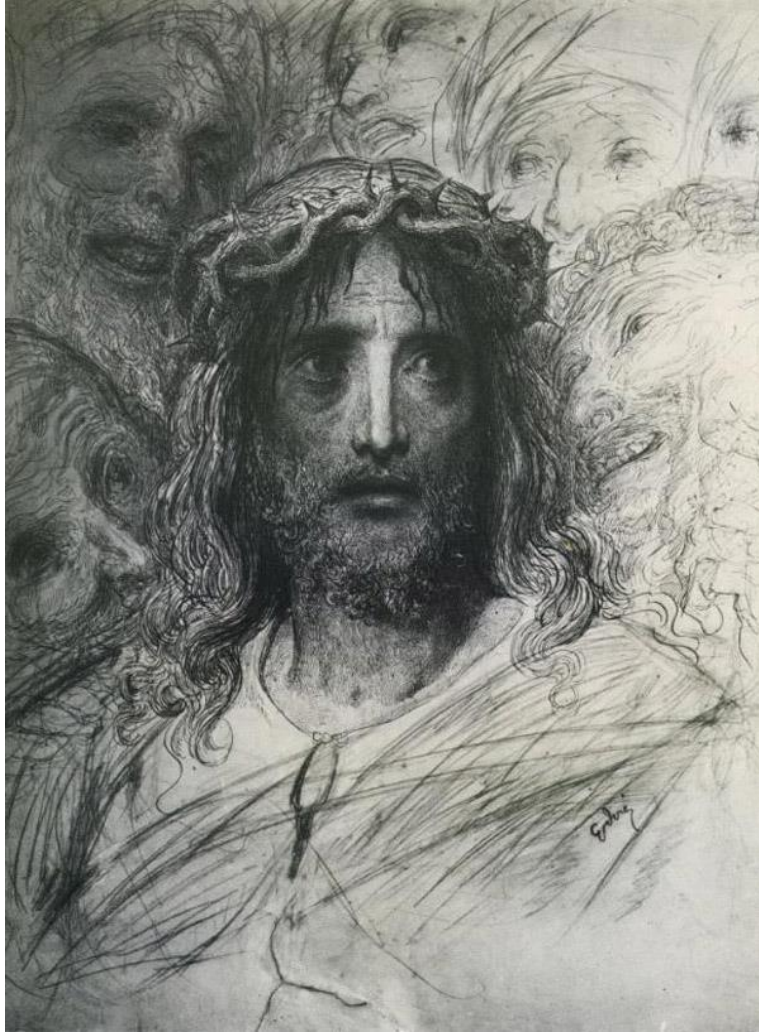

Hospodin vševládca s deésis a dvanástimi apoštolmi (ikona, Macedónsko, 17.st.)

Kristus posmievaný - zobrazenie Krista s trňovou korunou v nadväznosti na naratívnu scénu: *Posmievanie sa Ježišovi*; porovnaj *Ecce homo*

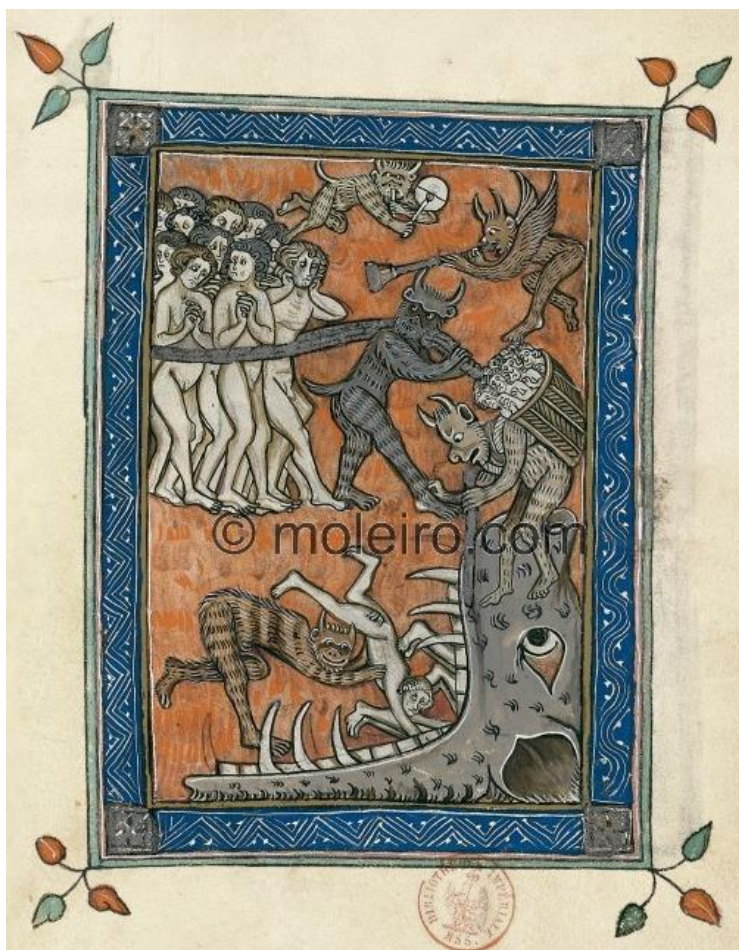
J. Cossiers: Kristus vysmievaný (17.st.)

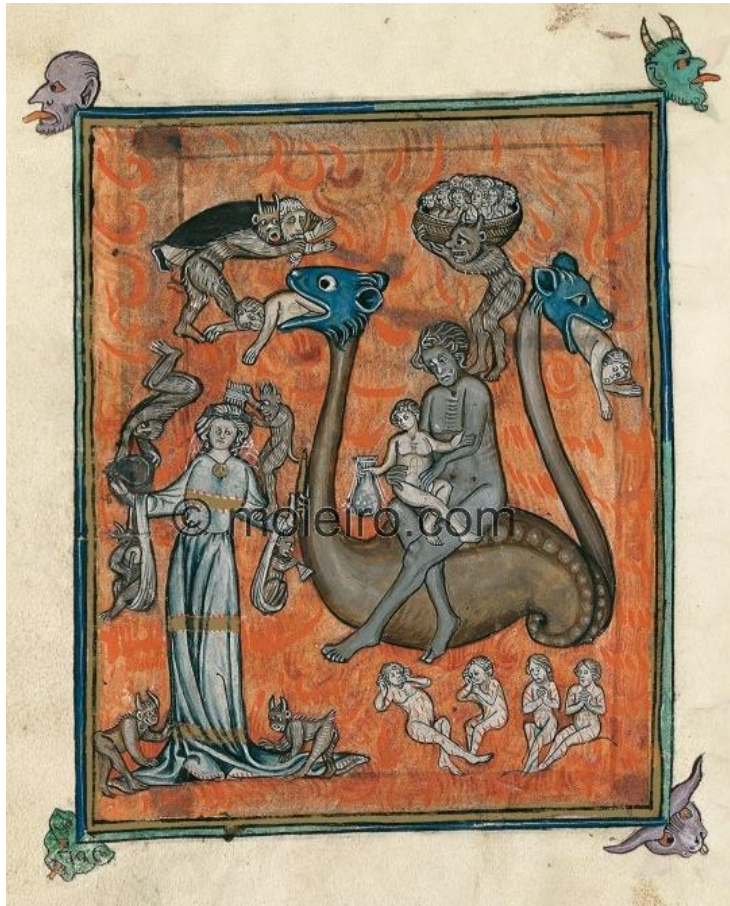
G. Doré: Ježiš Kristus (1866)

Kristus potvrdzuje obsah zjavenia - (*Zjavenie Jána 22,12-17*); **Hľa, čoskoro prídem a moja odplata je so mnou, aby som odplatil každému podľa jeho skutkov** (Božia spravodlivosť = Boží pohľad na dielo človeka). **Ja som Alfa i Omega, Prvý a Posledný, Počiatok i Koniec. Blahoslavení, ktorí si perú oblek, aby mali právo na strom života** (odkaz na *rajskú záhradu* a nesmrteľnosť) **a vošli do brán mesta** (*nebeského Jeruzalema, raja*). **Von zostanú psy** (výraz určený pre nežidov prezrádzajúci apokalyptikov židovský pôvod; vylúčenie všetkého nečistého z božieho kráľovstva), **traviči** (v staroveku tí, čo vyrábali rôzne zázračné elixíry, čiže mágovia, kúzelníci), **smilníci, vrahovia a páchatelia lží** (bohorúhači a falošní proroci). **Ja, Ježiš, poslal som svojho anjela svedčiť vám o týchto veciach po cirkevných zboroch, Ja som koreň a rod Dávidov** (odkaz na Izaiáša 11,1; genealogická príslušnosť s rodom Dávidovým), **jasná hviezda ranná** (vyplnené zaslúbenie). **Duch** (zrejme Duch Boží) **a nevesta** (cirkev Baránkova) **hovorí: Príď! Kto počúva, nech povie: Príď! Kto žízni, nech príde! Kto chce, nech si naberie zdarma vody života!**

-stredoveké rukopisy (pozri *Apokalypsa, Beatus*) priradzovali ku kapitole *Kristus potvrdzuje obsah zjavenia* výjavy pekla; odkazujú na verš (22,15); pozri *Peklo*

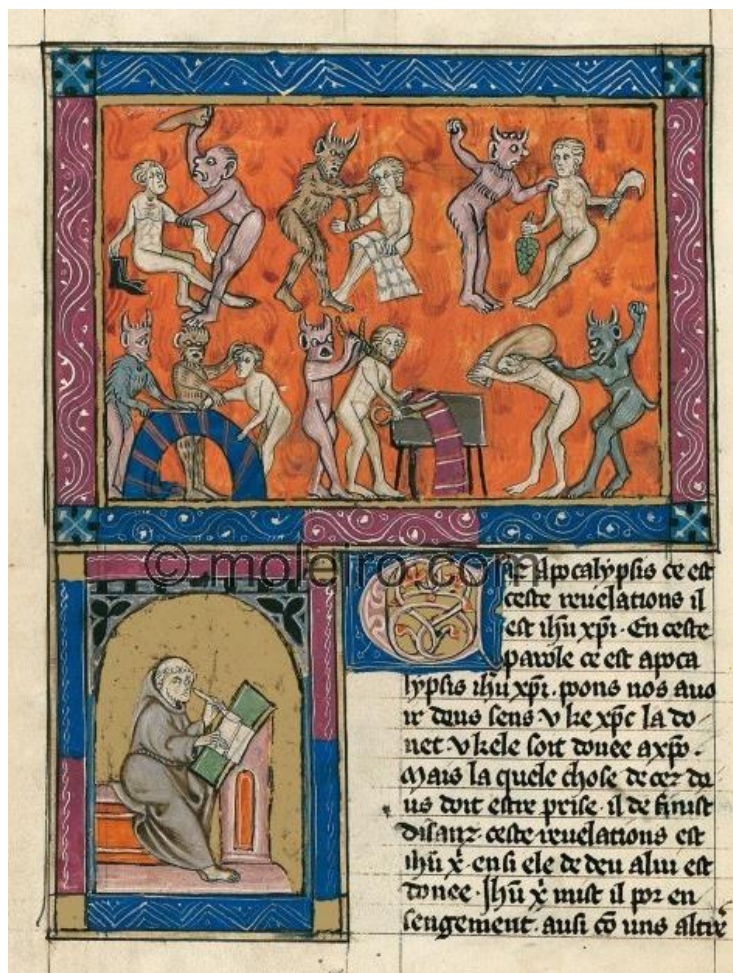
(22,16-21. Kristus potvrdzuje obsah zjavenia). **Satan odvádza hriešnikov do pekla** (Apokalypsa 1313)

(22,14-15. Kristus potvrdzuje obsah zjavenia.). **Veľká neviestka v pekle** (Apokalypsa 1313)

(20,14-15. Kristus potvrdzuje obsah zjavenia). **Peklo obchodníkov** (Apokalypsa 1313)

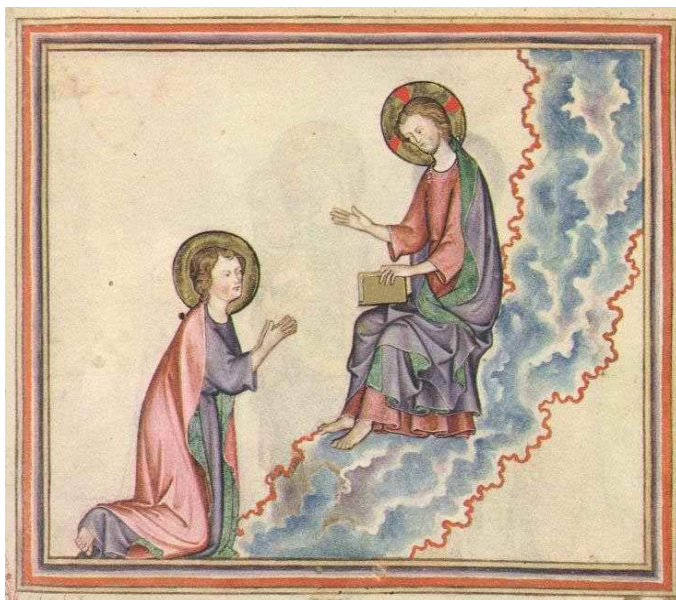
(20,14-15. Kristus potvrdzuje obsah zjavenia). **Peklo obchodníkov** (Apokalypsa 1313)

(22,16. Kristus potvrdzuje obsah zjavenia). **Sv. Ján prijíma zjavenie** (Apokalypsa glosovaná, 1240-1250)

(22,16. **Kristus potvrdzuje obsah zjavenia**). Sv. Ján prijíma zjavenie (Bamberská apokalypsa, 1000-1020)

(? **22,16. Kristus potvrdzuje obsah zjavenia**). Ján pred Pánom (Apokalypsa Cloisters, 14.st.)

(22,16. Kristus potvrdzuje obsah zjavenia) **Sv. Ján kľáčí pred Kristom** (Apokalypsa 'Queen Mary, 14.st.)

Kristus povoláva Jána - Nanebovzatie Jána